

Socialdepartementet
S2019/05151/SF

Remissvar
ORU 2020/00521
Magnus Kristoffersson
2020-04-08

Remissvar - Grundpension (SOU 2019:53)

Den särskilda utredaren Göran Lundahl har i ett delbetänkande SOU 2019:53 inom ramen för Garantipensionsutredningen lämnat förslag om införande av grundpension för att ersätta garantipension för personer födda 1938 och senare.

De föreslagna förändringarna motiveras av EU-domstolens dom i målet Zaniewicz-Dybeck (mål C-189/16) vari EU-domstolen konstaterar att nuvarande garantipension för personer födda 1938 och senare ska samordnas enligt de särskilda reglerna om minimiförmåner. En konsekvens av detta var att personer icke bosatta i Sverige inte hade någon med stöd av EU-rätten rätt att få den s.k. garantipensionen utbetald.

I nära anslutning med domen, och den efterkommande domen från HFD, beslutade Sveriges riksdag en tillfällig lag som fortsatt garanterade utbetalningar av garantipension till utomlands bosatta. I SOU 2019:53 förslås att garantipensionen ersätts av en grundpension och att för utbetalning av denna ska inget krav föreligga om att mottagaren är bosatt i Sverige.

De föreslagna reglerna innebär att grundpensionen ska bli en ålderspension och intjänandet av densamma kopplas till en försäkringstid som baseras in intjänad tid stället för en bosättningsstid.

Det bör dock noteras att även grundpensionen i huvudsak tycks vara kopplad till bosättningsstid (på samma sätt som garantipensionen) med ett alternativt sätt att tillgodoräkna försäkringstid som baseras på annat intjänande. Utredningen har gjort bedömningen att detta är tillräckligt för att grundpensionen inte ska anses vara en minimiförmån enligt EU-rätten.

Örebro Universitet, ställer sig något tveksam till om de föreslagna åtgärderna är tillräckliga för att garantera att den föreslagna grundpensionen verkligen kommer att falla utanför begreppet minimiförmån enligt EU:s socialförsäkringsrätt. Om syftet är att uppnå denna lösning är det centralt att utreda frågan närmare före det att förslaget läggs fram inför riksdagen. Det är främst den ganska starka koppling till bosättningsstid för intjänandet av grundpensionen som kan ifrågasättas i detta sammanhang.

Vidare noterar Örebro Universitet, att garantipension är en förmån som idag i huvudsak utbetalas till kvinnor. Eftersom garantipensionen är ett grundskydd är det också de ekonomiskt svagaste som tar del av denna pension. Örebro Universitet anser mot bakgrund av detta att det är viktigt att också frågor i denna del blir föremål för närmare genomlysning före det att förslaget läggs fram för ett riksdagsbeslut.

I övrigt har inte Örebro Universitet något direkt att invända mot utredningens förslag.

Remissvar - Grundpension (SOU 2019:53)

ORU 2020/00521

2020-04-08

2(2)